

**SECTORANALYSE HOGESCHOLEN 2018**  
**MANAGEMENT SUMMARY**

De 16 Vlaamse hogescholen lieten in 2018 globaal gezien gunstige cijfers optekenen. Het geaggregeerd resultaat en het geaggregeerd bedrijfsresultaat waren in 2018 beperkt positief. De globale balansstructuren en de liquiditeits- en solvabiliteitscijfers zijn getuige van een sector met voldoende financiële stabiliteit.

De sector realiseerde in het boekjaar 2018 een geaggregeerde bedrijfsopbrengst van 965.949.336 EUR, zijnde 4% meer dan in 2017. De bedrijfskosten stegen tot 951.066.913 EUR (+5,01%). De grotere stijging van bedrijfskosten ten opzichte van de bedrijfsopbrengsten resulteerde in een lager bedrijfsresultaat voor 2018: 14.882.423 EUR ten opzichte van 23.095.885 EUR in 2017. De belangrijkste verklarende factor is de bijkomende inzet van personeel (cf. infra).

Het geaggregeerd financieel resultaat was beperkt negatief in 2018: -3.871.653 EUR. De financiële kosten (hoofdzakelijk rentelasten) waren hoger dan de financiële opbrengsten.

Het geaggregeerd uitzonderlijke resultaat bedroeg 5.379.546 EUR.

Voorname componenten resulteerden in een geaggregeerde winst van het boekjaar van 16.390.316 EUR. Deze lag 63% lager dan in 2017.

De effectieve werkingsmiddelen die werden toegekend stegen in 2018 tot 644.212.303 EUR (+22.179.161 EUR of +3,57%). Achterliggende factoren zijn de klik, de indexering en de groeipaden. Het aantal unieke studenten onder diplomacontract steeg tot 126.127 (+428 of +0,34%). De effectieve werkingsmiddelen per student bedroegen 5.108 EUR (+159 EUR of +3,21%).

Het geaggregeerde balanstotaal steeg tijdens het boekjaar 2018 naar 1.616.797.500 EUR (+ 2,80%). De aandelen van de onderliggende componenten wijzigden beperkt.

|                   |                                     |
|-------------------|-------------------------------------|
| Aan actiefzijde:  | - vaste activa 67,52% (+0,17%)      |
|                   | - vlottende activa 32,48% (-0,17%). |
| Aan passiefzijde: | - eigen vermogen 66,79% (-1,00%)    |
|                   | - voorzieningen 0,77% (-0,03%)      |
|                   | - schulden 32,45% (+1,04%).         |

De hogescholen investeerden samen tijdens het boekjaar 2018 110.464.391 EUR. Dit is een significante stijging: +43,85% t.o.v. het vorige boekjaar. De investeringen werden voor 32% gefinancierd met vreemde middelen (+19%), voor 56% met eigen middelen (-8%) en voor 12% met kapitaalsubsidies (-11%). De sector heeft met andere woorden veel geleend in 2018: er werd voor 35,6 mln. EUR aan leningen opgenomen.

De sector realiseerde over het boekjaar 2018 een positieve netto cashflow ter waarde van 6.536.092 EUR. Hierdoor steeg de som van de geldbeleggingen en de liquide middelen tot 412.028.193 EUR.

De financiële ratio's van de hogescholen waren gunstig.

De solvabiliteit was goed: de graad van financiële onafhankelijkheid (eigen vermogen / totaal vermogen) bedroeg geaggregeerd 66,57%. Er was er een significante range tussen de laagste en hoogste waarde (45,96% vs 85,90%).

De liquiditeitscijfers waren eveneens goed. De netto-werkingsmiddelen waren voor alle hogescholen positief, maar kenden grote onderlinge verschillen (3.868.039 EUR vs 51.113.863 EUR). De geaggregeerde quick ratio bedroeg 3,64 en was eveneens voor alle hogescholen voldoende. De range tussen de laagste en hoogste waarde was evenwel groot (1,95 vs 8,61). Gegeven de grote investeringsprogramma's die voor de volgende jaren worden verwacht, nopen de liquiditeitscijfers tot waakzaamheid.

De vergelijking tussen de reële cijfers en de begrote cijfers toont opnieuw dat de sector voorzichtig begroot. Het resultaat van het boekjaar 2018 lag veel hoger dan begroot (begroot -3.958.873 EUR vs reëel 16.390.316 EUR). De begrote investeringen werden niet volledig gerealiseerd (begroot 124.674.806 EUR vs reëel 110.464.391 EUR).

De personeelskosten bedroegen 71,78% van de totale bedrijfskosten. De hogescholen hadden in 2018 opnieuw wat ruimte om bijkomend in te zetten op personeel. De geaggregeerde personeelstewerkstelling bedroeg 10.382,13 VTE's, zijnde een toename met 312,65 VTE's of 3,10%. Deze inhaalbeweging werd genoodzaakt door de gestage aangroei van de studenten sinds 2014. De procentuele stijging van personeel tussen 2014 en 2018 (+4,93%) evenaarde evenwel nog deze van de studenten niet (+6,19%). Het aantal studenten per OP bedroeg 17,45.

De verhouding OP/ATP bedroeg in 2018 afgerond 70/30 en bleef quasi constant.

De aantallen en toenames waren als volgt verdeeld over de personeelscategorieën

|                                              |             |                    |
|----------------------------------------------|-------------|--------------------|
| - Statutair OP:                              | 6.157 VTE's | (+57 VTE's, +1%)   |
| - Statutair ATP:                             | 2.133 VTE's | (+88 VTE's, +4%)   |
| - Gastprofessoren:                           | 664 VTE's   | (+84 VTE's, +14%)  |
| - Personeel op persoonlijke titel:           | 30 VTE's    | (-7 VTE's, -18%)   |
| - Centraal betaald personeel:                | 13 VTE's    | (-4 VTE's, -23%)   |
| - Arbeiders:                                 | 280 VTE's   | (-1 VTE's, -0%)    |
| - Contractueel andere dan gastprof/arbeider: | 1.089 VTE's | (+98 VTE's, + 10%) |
| - Inkomend gedetacheerd:                     | 17 VTE's    | (-2 VTE's, -10%)   |

Wat de loonkosten betreft, was er een goede aansluiting tussen realisatie en begroting op geaggregeerd niveau: slechts 0,98% van de begrote loonkost werd niet gerealiseerd. In drie hogescholen bedroeg de afwijking tussen de begrote en gerealiseerde personeelsformatie, uitgedrukt in geld, meer dan 2,5%. Deze onderbenutting werd door de betreffende HOC's aanvaard.

De geaggregeerde 80/20-ratio bedroeg 80,08% en daalde licht ten opzichte van 2017 (80,35%). Voor het gros van de hogescholen bevond deze ratio zich in 2018 tussen de 80% en de 85%. Geen enkele hogeschool overschreed de 85%-grens. Eén hogeschool haalde de ondergrens van 75% niet.

De geaggregeerde economische loonnorm bedroeg 71,63%. Alle zestien hogescholen slaagden er in om met deze norm onder de 80% te blijven. Slechts drie hogescholen hadden een norm boven de 75%.

Het geaggregeerde benoemingspercentage voor het statutair OP bedroeg 69,27%, dat van het statutair ATP situeerde zich op 71,55%. Deze percentages stegen licht.